

geloofsleven
or de bezin-
rustige ont-
den enkeling
de gemeente

en met aller-
God vreest,

or het leven.
is heel veel
nnis; kisten
om uit te
aren in zijn
en ontmoette
ad het druk
ich geen tijd
gen. Telkens
hij sprak ze
igheid.....
g. Jezus van
ziens trekken
hij was toch
Jezus hem:
antwoordde:
bekend....
het is uw
ezorgd zoudt
sprak Jezus;
aar hij vond
elschap van
tich eindelijk
deren waren,
bagage was,
er niet armer
ij verder....
ook reisde
s levens.
vrienden, die
vergeten. Ook
ijn kinderen.
daar, waar
vaar we het
ieleleven.
in de don-

J. W.

Satan in Judas.
Joh. 13:27.
roogsten, die
n willen zeg-

heeft gezien
weet hij: de
f kwaad, uit
wordt meer
len aangaat:
naardat hem

re zijn God.

lisch en ook

l.
geven. En
worden, dat
den wil huns

Heere Jezus
ens wil vol-
en leeft in

vel, is (Joh.
rs. Dan zegt
als hem de
dan eet hij
ij niet wil.
spijze Gods
n den dood.
t gezocht als

eten gegeven
ustig. Het is
goede spijze
houdt voor
t is van den
brood en het

reikt als het
ord zal nooit
al wat God
geen waartoe
gt tot keuze-
meer of stijft

onder bate is
eer en meer

vaardig maakt over u tot bekeering, of den
Satan over u naar uw keuze komen doet tot
verharding, alzoo ook de bete.

Neem de bete — en één van beide geschiedt.
Er wordt daarna van u gezegd: toen voer de
duivel in hem.

Of er wordt gezegd: toen voer de Heilige Geest
in hem.

Hebt gij nu gelet op Judas Iskariot?

Zie hoe hem Christus' hand de bete van den
paaschmaaltijd in de saus doopt en daarna —
want zoo doen de gastheeren — hem in den mond
steekt.

Judas weet het nu: de gastheer behandelt
hem nog als gast; hij reikt hem nog de hand; hij
bedient aan hem het teeken der liefde en beteekent
hem den dienst der liefde. Het is een stille vraag:
wat wilt gij? En hij heeft verstaan — dat de
Meester niet de onwetende is, die argeloos den
verrader groet als zijn vriend, doch die den toe-
stand overziet en Judas leest in de ziel.

Nu moet hij kiezen. Hij moet nu in tranen
nitharsten of in vloeken. Laat hem ze nog inhouden
desnoods; toch moet nu de traan of de vloek
geboren worden.

Judas, wat zal het zijn? Welke bate heeft de
bete?

En na de bete — toen voer de duivel in hem.

* * *

Let wel — dat is niet de eerste maal, dat hem
de duivel aangruipt.

Reeds eerder was dit geschied (vs 2).

Maar tusschen die eerste en die tweede invaring
van den Satan ligt — de bete!

Want de mensch is wat hij is. Judas was van
den duivel — eer de bete hem gegeven werd.
Doch de mensch wordt wat hij is, en hij
wordt, naardat hem te eten gegeven is.

Daarom doet de bete wat! Zij versterkt hetgeen
hier werd gewrocht. Zij brengt het hederf NIET
in het bloed. Doch zij laat het bloed sneller kloppen
en jagen. Ziet er gifstof in dat bloed — wat die
gifstof doet, dat doet zij nu haastiglijk.

Maar de bete heeft geen bloed bedorven.

* * *

Hebt gij gelet op Judas Iskariot?

Toen de eerste invaring van den Satan kwam,
toen kon hij het verdragen, dat Jezus hem de
voeten wiesch. Hij kon het hebben, hij kon het
lijden, dat daar een heilige hand zijn voet raakte:
de voetwassing, de lichtste aanraking.

Maar dan — dan staat het proces van Judas'
ziel en van den duivel, die ingevaren is.

En dan?

Dan biedt zich hem de bete!

Zal hij eten?

Ja hij zal. Want de mensch wordt, ook als eter,
hij wordt, naardat hem te eten is gegeven.

En die bete verhaastte het proces. Het bloed
kroop. Nu klopt het. Eerst raakte de heilige hand
zijn voet: de voetwassing, de lichtste aanraking.
Nu raakt de heilige hand zijn mond: de bete,
de intiemere aanraking. Maar hij kan het lijden;
hij houdt het uit: de mond brandt niet.

En na de bete — toen voer de Satan in hem.

Want invaren is sterker actie dan „in het
hart geven" (vs. 2).

Zoo wacht de Satan nog op de bete en op het
gebaar, dat de bete biedt; want souverain is
Christus.

Maar het proces is nu welhaast gerijpt.

Nu staat Judas op. En de bete is de aanlei-
ding (doch in der eeuwigheid de oorzaak
niet!), dat straks Judas nog een derde ding zal
bestaan.

Een derde!

Eerst de voetwassing: de hand raakt den voet.

Toen de bete: de hand raakt den mond.

Daarna de Judaskus: de mond raakt den mond:
de intiemste aanraking.

En hij — zich opmakende, verhing zich.

* * *

Zoo machtig is nu Woord en bete. Het doet
alijd wat, het Woord. En u — wat haat het u
nu „dat gij dit alles gelooft?"

Ook u geeft de Heiland de bete.

Hij predikt u, leert u, biedt u het gastmaal.
De bete heeft haar bate.

Laat die bate der bete zijn de boete.

Want de mensch is, die hij is.

En als in u de Heilige Geest is, dan zal de bete
ook Zijn werking sterker doen zijn en krachtiger.

En dan wordt van u gezegd: En na de bete,
TOEN voer de Heilige Geest in hem; de Geest,
die van te voren in hem was, ondoorgrondelijk.

Want alle bete is een last!

K. S.

KERKELIJK LEVEN.

Synode-Indrukken.

VI.

De verrader.

Wie is het, die de 19 vragen, door de Synode aan
Dr Geelkerken gesteld, heeft verraden aan „De
Telegraaf"?

Dat is een zaak, welke gedurig weer sommige
gedachten in beslag neemt.

Door zulke dingen voelen de kerken zich in
haar eigen huis niet veilig.

Het gaat hier niet om lekkage, wat ook reeds
te veroordeelen zou zijn, maar om een onttrekken
van stukken aan hun bestemming.

Ieder, wiens moreel gevoel niet min of meer
afgestompt is, zal dit streng moeten afkeuren.

Het is dan ook geheel natuurlijk, dat men den
dader op het spoor wil komen.

Toch wordt daarbij wel eens geredeneerd op
een wijze, welke geen rekening houdt met ver-
schillende mogelijkheden.

Men ziet soms eenzijdig in een bepaalde richting.
Dan loopt men gevaar zich te vergissen.

Op zichzelf moet men drieërlei mogelijkheid open-
laten.

Of men moet kans gezien hebben op de drukkerij,
waarop de stukken gedrukt werden, een exemplaar
te ontfutselen. Of een van hen, die officieel de
stukken ontvingen, moet de vragen in handen heb-
ben gespeeld van genoemd dagblad.

De eerste mogelijkheid is wel uitgesloten. De
waarborgen van veiligheid zijn in deze geheel af-
doende.

Bij de tweede mogelijkheid kan vanzelf met zulk
een stelligheid niet worden gesproken. Toch stuit
de gedachte, als zou één van de afgevaardigden
of praeadviseurs ter Synode zich hiertoe hebben
geleend, ons zóó tegen de borst, dat we liever op
een derde mogelijkheid wijzen, al kunnen we de
tweede niet geheel afsnijden.

Welke is dan die derde mogelijkheid?

Deze, dat geen enkel exemplaar van de gedruk-
te Synodale vragen op een redactie-bureau van
de Liberale Pers terecht is gekomen, maar dat
zonder medeweten van één der Synode-leden een
afschrift is genomen van de vragen.

Dan kunnen de leden en ook anderen, die de
vergaderingen bijwoonden, alleen met een vrije
conscientie verzekeren, dat zij daarin niet de hand
hebben gehad.

Men moet hier n.l. de vraag stellen: hebben zij,
die rechtens de vragen in hun bezit hadden, wel
genoeg zorg gedragen, dat niemand anders, ook
niemand van hun huisgenooten, daarvan inzage
konden nemen?

Hebben zij die, zodra zij hun kamer verlieten,
wel achter slot en grendel gesloten?

Misschien zal men opmerken, dat deze eisch
toch overdreven is.

Daartegen moeten we echter opkomen.

De ervaring leert, dat notarissen, juristen enz.
de grootste voorzorgen nemen, dat niets uit de
geheime stukken openbaar wordt, terwijl kerkelijke
personen in deze dikwijls, laten wij maar zeggen,
zeer goedgelovig zijn en meenen, dat niemand
er wel misbruik van zal maken.

Men verliest te veel uit het oog, dat er volstrekt
geen wantrouwen uit spreekt, wanneer men stukken
wegsluit.

Dat is voor alle officiële personen, in dit geval
Synodale afgevaardigden enz., plicht.

Verontschuldigen als: ja, maar mijn Pietje
en mijn Marietje, mijn dienstbode en mijn vrouw
zijn boven alle verdenking verheven, kunnen hier-
bij niet dienen.

Men gaat alleen vrij uit, wanneer men alles
heeft weggesloten.

Daarom is het onderzoek naar den dader zoo
uiterst lastig.

Mocht dit een les zijn voor kerkelijke personen
om uiterst voorzichtig te zijn.

Publiciteit.

Men heeft naar aanleiding van de openbaarma-
king der vragen, nog dringender dan vroeger de
kwestie gesteld: maar kon de Synode niet wat
meer de belangstelling van onze menschen heb-
ben bevredigd?

Nu willen we dit punt later eens breedvoerig
behandelen.

Tijdens deze Synode zou het niet verstandig zijn
dit aan de orde te stellen.

Men zou er uit kunnen afleiden, dat wij bij-
zondere behoefte hadden aan kritiek op de geheim-
houding, welke speciaal deze Synode betracht.

Integendeel willen wij gereedelijk toestemmen,
dat zoo ooit strenge geheimhouding gerechtvaard-
igd is, dat bij deze Synode het geval was.

Waarom wij ook weer niet zeggen willen, dat
meerder publiciteit niet mogelijk ware geweest.

Maar het zou niet goed zijn, ze bij deze gele-
genheid in te voeren.

Over het geheel mag er in onze kerkelijke prak-
tiken wel eenige verandering worden aangebracht.
Wachten we echter rustiger tijden af om over
wenschelijke reorganisatie in deze te spreken.

Naderende beslissing.

Het is thans Donderdagmorgen 4 Maart.

De dogmatische Commissie is niet alleen met
haar rapport gereed, maar haar konklusies zijn
ook door de Generale Synode in Comité-generaal
aangenomen en vandaag zal het wel in volle Sy-
node komen.

Dit brengt ons in een zeer moeilijk parket.

Vóór het rapport is voorgelezen en de konklusies
door de Generale Synode in plenaire zitting zijn

aangenomen, kunnen wij uiteraard nog niets daar-
uit meedeelen.

Hoewel wij overstelpt zijn door indrukken, mogen
wij ze nog niet uitdrukken.

Dat is voor iemand, die een beetje journalistiek
voelt, een penitentie.

We hebben tot het allerlaatste gewacht om hier-
over te schrijven in de hoop, dat wij onze ruimte
daarvoor konden reserveeren.

Maar de ampele besprekingen hebben meer tijd
gevoerd, dan waarop aanvankelijk gerekend was.

Dus moeten we voor de zooveelste maal weer
een slot op onzen mond leggen.

De dagbladers verkeert ten deze in veel gun-
stiger konditie.

Intusschen kunnen wij ons het ongeduld van
velen in den lande goed begrijpen.

Het valt te voorzien, dat er vandaag velen naar
Assen zullen komen om de publieke zitting bij
te wonen.

Hopen we, dat wij niet teleurgesteld zullen
worden.

De konklusies.

Op het oogenblik is het ons geoorloofd over
het rapport en de konklusies te spreken.

Maar ons blad moet ter perse.

Veel kan er niet meer gezet worden.

Wij bepalen ons daarom tot de konklusies, welke
wij hier zonder commentaar opnemen.

De Synode, uitspraak doende aangaande de zaak-
Dr J. G. Geelkerken zooveel haar confessioneele zijde
betrakt,

spreekt uit:

A. Aangaande de vraag, of de Classis
Amsterdam recht had, van Dr J. G. Geel-
kerken in den zin van het Onderteeke-
ningsformulier een „nadere verkla-
ring van gevoelens te eischen":

1o. dat de zgn. preek-coupure van Dr Geelkerken
inderdaad uittalingen bevat, welke redenen gaven tot
ernstige bedenking, wijl

a. daarin een vergelijking wordt gemaakt tusschen
den vorm van de openbaring aangaande den staat
der rechtheid en dien van de openbaring aangaande
den staat der heerlijkheid, die aanleiding gaf om te
vreezen, dat Dr Geelkerken aangaande het Schrift-
verhaal van Gen. 3 een opvatting voorstond, die dui-
delijke mededeelingen der Schrift zou vervagen tot
uitdrukkingen van onzekere beteekenis en daardoor
met het in art. 4 en 5 der Nederlandsche Geloofs-
belijdenis beleden gezag der Heilige Schrift niet zou
zijn overeen te brengen;

b. daarin een onderscheid wordt gemaakt tusschen
datgene, waarvan uitdrukkelijk gezegd wordt, dat het
is de goddelijke bekendmaking van een historisch feit,
het feit van den zondeval, en de bijzonderheden,
waarvan dit niet wordt gezegd, maar alleen geconsta-
teerd, dat er evenveel „verklaringen" van zijn als
geleerde uitleggers;

2o. dat deze bedenking is versterkt door het feit,
dat Dr Geelkerken in de vergaderingen der Classis
van 18 Maart en 1 April 1925 geweigerd heeft, hoe-
zeer daarop ook bij hem werd aangedrongen, een
verklaring te geven van zulk een aard, dat zij boven-
genoemde bedenking had kunnen wegnemen, terwijl
hij daartoe (indien hetgeen gevreesd werd, niet in
zijn bedoeling had gelegen) in de gegeven omstandig-
heden toch verplicht ware geweest;

3o. dat de Classis Amsterdam daarom genoeg-
zamen grond had om te verklaren, dat de „gewichtige
oorzaken van nadenken", waarvan het Onderteeke-
ningsformulier spreekt (en waaronder naar het oor-
deel der Synode niet meer is te verstaan dan dat
het noodig was om van Dr Geelkerken „nadere ver-
klaring van zijn gevoelens te eischen") aanwezig waren.

B. aangaande het door Dr J. G. Geelker-
ken ten opzichte van Gen. 2 en 3 inge-
nomen standpunt:

1o. dat door haar ernstig wordt afgekeurd de
weinig doordachte wijze, waarop Dr Geelkerken pu-
blik is opgekomen voor de mogelijkheid van een
„andere opvatting" van Genesis 2 en 3; zonder zich
deugdelijk rekenschap te hebben gegeven, of hij in
staat was, een dusdanige andere opvatting aan te
geven, die niet zou blijken neer te komen op een
ontkennen van wat door de Schrift duidelijk wordt
geleerd; en ook zonder ernstige gronden te kunnen
bijbrengen, waarom het noodzakelijk of wenschelijk
zou zijn, een zoodanige „andere opvatting" te aan-
vaarden;

een handelwijze, die (behalve dat ze door de manier,
waarop Dr Geelkerken hierbij de wetenschap ter sprake
bracht, aan den goeden naam der Christelijke weten-
schap afbreuk doet) het besef van het absoluut gezag
der Heilige Schrift moet verzwakken;

2o. a. dat de boom der kennis des goeds en
des kwaads, de slang en haar spoken en de boom
des levens naar de klaarblijkelijke bedoeling van het
Schriftverhaal van Gen. 2 en 3 in eigenlijken of letter-
lijken zin zijn op te vatten, en dus zinniglijk waar-
neembare werkelijkheden waren;

en b. dat derhalve de meening van Dr Geelkerken,
als zou men disputabel kunnen stellen, of deze zaken
en feiten zinniglijk waarneembare werkelijkheden
waren zonder met het in art. 4 en 5 der Nederlan-
dsche Geloofsbelijdenis beleden gezag der Heilige Schrift
in strijd te komen, moet worden afgewezen;

3o. dat uit Dr Geelkerken's door hem zelf gepu-
bliceerde antwoorden aan de Classis Amsterdam en
verdere (deels in publieke geschriften, deels voor
de Synode gedane) uittalingen gebleken is, dat hij
de mededeelingen van Gen. 2 en 3 aangaande de
sub 2o genoemde zaken en feiten in haar daar
aangegeven klaarblijkelijke zin niet zonder voorbehoud
aanvaardt als grondslag van wat hij in dezen leert;

4o. dat het daarom noodig is, dat Dr Geelkerken

alsnog een verklaring aflegge, waarbij hij zich aan de sub 2o, nitsproken beslissing conformeerde.

C. Aangaande de bezwaren ingebracht inzake de lezingen over het boek Job.

dat, daar de floor br. A. van Kooten aan Dr. Geelkerken ten laaste gelede voorstelling inzake het boek Job door Dr. Geelkerken als onjuist is afgewezen, in deze aanklacht geen genoegzame grond ligt, om daarop eenige uitspraak betreffende Dr. Geelkerken's confessioneel standpunt te baseeren.

D. Aangaande de redactie van de Overtoomsche Kerkhede.

1o, dat de recensie van Dr. Oberman's boek „Was ons hart niet brandende in ons?“ en het opnemen van Ethische meditaties, gelijk door Dr. Geelkerken geplaatst zijn, verwarrend moet werken op de geloofsvoorstellingen der gemeente o.a. ten opzichte van den persoon en het werk van den Christus Gods, en daarom in strijd is met de roeping van den Dienaar des Woords om te waken voor de zielen;

2o, dat een gunstige beoordeeling van het treurspel „Saul en David“, als door Dr. Geelkerken gegeven is, afbreuk moet doen aan den eerbied voor Gods Woord;

3o, dat het plaatsen van stukken als het versje „Opgeve van namen voor beroeping van een predikant“ en het artikel „De slang der Theologen“ den eerbied voor de waarheid Gods moet verzwakken en beeluit;

A. opdat voldaan worde aan het sub B 4o genoemde 1o aan Dr. Geelkerken de volgende verklaring ter onderteekening voor te leggen:

Ondergeteekende, kennis genomen hebbende van de uitspraak der Synode:

„dat de boom der kennis des goeds en des kwaads, de slang en haar spreken en de boom des levens naar de klaarlijklijke bedoeling van het Schriftverhaal van Gen. 2 en 3 in eigenlijken of letterlijken zin zijn op te vatten en dus zinniglijk waarneembare werkelijkheden waren;

en dat derhalve de meening van Dr. Geelkerken, als zou men disputabel kunnen stellen, of deze zaken en feiten zinniglijk waarneembare werkelijkheden waren, zonder met het in art. 4 en 5 der Nederl. Geloofsbelijdenis beleden gezag der Heilige Schrift in strijd te komen, moet worden afgewezen;“

verklaart zich aan deze beslissing te conformeerden en het Schriftverhaal van Gen. 2 en 3 naar zijn in de uitspraak der Synode aangegeven zin zonder eenig voorbehoud te aanvaarden en ten grondslag te zullen leggen aan wat hij in dezen zal leeren;

2o aan Dr. Geelkerken mede te deelen, dat zijne beslissing inzake de onderteekening dezer verklaring door haar binnen den tijd van 4 dagen wordt tegemoet gezien;

B. van al deze uitspraken en besluiten kennis te geven aan Dr. J. G. Geelkerken, den kerkerand van Amsterdam-Zuid, de Classis Amsterdam, de Particuliere Synode van Noord-Holland, en de bezwaarde broeders uit de kerk van Amsterdam-Zuid.

POPULAIR-WETENSCHAPPELIJKE SCHETSEN.

„Om der waarheid wil“.

Voor dezen keer zal ik de ruimte, die me openstaat in de rubriek „Populair-wetenschappelijke schetsen“ voor het gewone doel ongebruikt laten. En in plaats daarvan een zaak aan de orde stellen, die reeds eerder hier ter sprake kwam. Ik heb het oog op de indertijd hier besproken „rectorale rede“ van den Heer Doe. J. J. v. d. Schuit te Apeldoorn, met den aankleef van dien.

De bestrijding, die ik van deze rede, eerst hier, en daarna in een brochure gaf, heeft den docent tot een wederwoord bewogen.

Gedeeltelijk is het in „De Wekker“ verschenen; gedeeltelijk in een andere brochure; gedeeltelijk in die heide.

Over wat deze met het geven van onderwijs belaste schrijver in „De Wekker“ heeft geschreven, zal ik, voorzover het niet in zijn brochure herdrukt is, niet veel zeggen. Wat hij heeft geschreven in „De Wekker“ van 8 Januari 1926 was zoo steunlijk en ook zoo slecht en ook zoo armoedig, dat ik ervan overtuigd ben, dat de docent zich er eens over schamen zal, indien het niet reeds zoover gekomen is. Men kan er niet alleen op toepassen, wat de Redactie in een Correspondentie in het nr. van 22 Jan. zegt: „de toon dende niet“, doch moet ook constateeren, dat er geen enkele heuse gedachte in lag.

Het verbaast daarbij een oogenblikke, dat een man, die zoo zich vergaten kon, nog een woord durft reppen over mijn „persoonlijke strijdwijze“, en over gebrek aan hoffelijkheid, etc. Zonder te spreken pro domo kan ik toch wel zeggen, dat het mij verblijdt heeft, dat verschillende recensenten opmerkten, dat de toon in mijn brochure goed bleef.

Intusschen, hierover geen woord meer; want aan deze dingen heeft niemand iets.

Enkele andere dingen zijn het, die we hier naar voren willen brengen.

Allereerst het feit, dat docent v. d. Schuit op mijn uitgebrachte kritiek zoo heel weinig antwoordt. Grootendeels laat hij wat ik schreef liggen en zet dan, met behulp van eenig overjarig koren uit de schuren van den kerkelijk-gereformeerden polemischen opstal, zijn lezers een maaltijd voor van zeer beperkte samenstelling. Hij licht het punt van de „sluimerende wedergeboorte“ uit het debat en wijdt daaraan verder zijn beschouwing.

Maar voor het overige laat hij zijn rectorale rede tamelijk wel onbeschermd.

Over de zeer vele citaten, die uit de werken van dr. Kuyper hem zijn voorgelegd — bewaart hij het stilzwijgen.

Over het feit, dat dr. Kuyper verschillende groepen van menschen — hij spreekt zelfs van „soorten“ — aanneemt, die ieder op eigen wijze de verhouding tuschen wedergeboorte en bekeering doorleven en ondergaan — bewaart hij het stilzwijgen. Toch is dat feit voor iemand, die in een wetenschappelijke rede iemands „richting“ bespreken wil, eenvoudig niet te ver-

Hoofdzak is dus, dat Dr. Geelkerken een verklaring behoort te onderteekenen, waarin hij van zijn gevoelen, welke de Synode heeft afgewezen, terugkomt.

Verzwakke de gemeente niet in haar gebed.

HEPP.

OPVOEDING EN ONDERWIJS.

Beldt uw tijd.

Er is een oude volkswijsheid, die tegelijkertijd ook echt christelijke levensvisie kan genoemd worden. En deze volkswijsheid heeft steeds, bij elk volk, zich het beste geopenbaard daar, waar het leven krachtig was, en waar de levensuitingen gezond waren.

In een periode van verval van krachten evenwel gaat de levenswijsheid zinken. De oude man, die langzamerhand zijn krachten zich voelt ontglijden, begint weer te krijgen de houding van het kind, en kindsheid en kindscheit zijn dikwerf in openbaring sprekend gelijk. Cultuurouderdom brengt steeds mee, een terugkeeren tot de gebreken van den kinderleeftijd: onbedachtzaam de wijsheid niet achen.

Merkwaardig is het om te zien, hoe in onze dagen voor velen het zoo moeilijk schijnt te zijn den tijd te verbeiden. Oude volkswijsheid sprak het: beidt uw tijd. Maar in onze dagen moet dat iets anders. Niet rustig wachten, niet den tijd, waarop men spreken kan en spreken mag, verbieden, maar eenvoudig praten, wanneer en zoo jong als men er lust toe heeft.

Men wil al heel gauw groot zijn, en nergens schier vindt men nog dat rustige van het beiden van zijn tijd.

Dat is bij de opvoeding der kinderen dikwerf een kruis voor de ouders. Jonge menschen met allerlei kinderlijke begrippen komen zich opdringen met een opinie, waarom wijzen even lachen; maar voor de ouders van zulke kinderen geeft het meermalen groot verdriet.

Halfwassen vlieglijes meenen hun, natuurlijk steeds onrijpe, oordeel maar te mogen zeggen over de beste werken van de besten onzes volks. Het schijnt wel alsof er zijn, die niet wachten kunnen, geen dag en geen nacht, op het gewichtige moment, waarop hun naam in de krant voorkomt. Vooral het oogenblik, waarop er iets van hen wordt „opgenomen“ is buitengewoon belangrijk. Dan zal de wereld wel haast aan de radicale hervorming toe zijn!

Nu is dat verschijnsel van het vroeg-rijp-zijn —

doezelen, op straffe van het verwijt van onmethodische en onwetenschappelijke behandeling der gekozen stof.

Over het feit, dat docent v. d. S. zelf van al de beelden die dr. Kuyper gebruikte er maar één (de steengroeve) koos voor zijn kritiek, niettegenstaande de andere hem tot voorzichtigheid maanden in de uitwerking van het eerste — bewaart hij het stilzwijgen.

Over de klacht van geheel averechtsch Schriftgebruik — bewaart hij het stilzwijgen.

En om geen ruimte te verspillen door te veel herhaling, constateeren wij nu maar in het kort, dat docent v. d. Schuit een diep stilzwijgen bewaart:

over het verschil tusschen „lichtpunt“ en „levensbeginsel“ in de ziel;

over de klacht, dat hij langs dr. Kuyper heenredeneert, als hij toont geen verschil te zien tusschen zielsvermogens en zelffuncties, aangezien hij het hoofd schudt over dr. Kuyper, wanneer hij meent, dat deze het had over zielsfuncties, terwijl in werkelijkheid dr. Kuyper het had over de daarachter liggende vermogens in de ziel;

over het feit, dat hij van de opvatting van dr. Kuyper inzake metanoia en epistroté een geheel verkeerde opinie tot tweemaal uitsprak (want wat de docent zelf bewoert of een ander, doet hier niets ter zake);

over mijn bewering, dat ook de opvatting, die doc. v. d. S. zelf heeft van de metanoia, hem in verscheiden, hem voorgelegde teksten, met geen mogelijkheid te handhaven zal blijken;

over het feit, dat hij zich op Bayneek beriep, terwijl die hem, naar ik trachtte aan te toonen, sterk tegensprekt, ook inzake de kwestie van Paulus' wedergeboorte;

over het feit, dat de man, die altijd (ook nu weer) fulmineert tegen een „filosofische“ behandeling van theologische kwesties (van de zijde der Neocalvinisten) in zijn eigen rede niet theologisch, maar psychologisch wilde redeneeren en argumenteeren;

over mijn bewering, dat wat hij dan nog uitraf voor psychologische gegevens met psychologie niets, niets te maken had;

over de bewering, door mij geuit, dat de docent zich ten onrechte op Jacobus 2 beroepen heeft;

en over veel andere dingen, die aan de orde kwamen in zijn rede en de bespreking ervan.

Dat spijt me wel wat docent v. d. Schuit heeft herhaaldelijk verzekerd, dat hij mij „van dienst zou zijn“. Maar de dienstverrichting is wel wat beperkt. Dat spijt me. Laat me maar zonder ironie spreken. Het spijt me niet om mijnen wil, maar des te meer „om der waarheid wil“.

Nog op een ander punt wil ik de aandacht vestigen. Docent v. d. Schuit doet alle moeite, om te bewijzen, dat hij, strjdende tegen de „Kuyperiaansche of Neocalvinistische richting“ geen strijd voert tegen de Gereformeerde Kerken.

In een ander blad („De Bazuin“, alsook de „Soester Kerk“) heb ik reeds getracht aan te toonen, dat deze

een uitdrukking, die meestal beteekent: vroeg rijp meenen te zijn, maar in waarheid echt onrijp-onwijs-doen — welnu, dat verschijnsel van vroeg-rijp zijn is nog niet zoo erg, zoodanig verstandige menschen maar het onrijpe en het ongere in de verkondigde meeningen erkennen en herkennen. Dan doet het dwaze woord meestal niet zooveel kwaad. Dan hoort men het, glimlacht eens even, en gaat zijn gang. Ook is het niet erg, wanneer in bladen of tijdschriften, die uitgaan van jeugdorganisaties of studentenverenigingen er af en toe eens iemand aan het woord komt, te iets ongaars op tafel zet. Meestal wordt zulk een stuk wel genutraliseerd door andere bijdragen, die heel veel te genieten geven, en juist in den eigen kring van jonge menschen kan men elkaar heerlijk „er door halen“: ijer scherpt men met ijer.

Men begrijpt dus, dat we geen bezwaar hebben tegen de gelegenheden voor jonge menschen, om zich te uiten in eigen kring en in eigen blad, zoodat ieder weet, dat we te doen hebben met uitingen van jonge menschen.

Bovendien, het is goed, dat er lijn zij, ook in het leven van de organisaties van de jonge menschen, en door de wijzen en de beteren kan deze lijn op uitnemende wijze worden getrokken. En vooral van den studentenkring geldt het, dat juist in onzen tijd zelfbezinning noodig is.

Maar wel is er een ander verschijnsel, dat tot ernstige bedenking aanleiding geeft.

Dat is het feit, dat ons volk zou worden geleid en opgevoed door een pers, die voor een deel zou worden gevuld door mannen, die feitelijk nog weinig meer zijn dan baardeloze knapen. Ons volk vertrouwt zijn pers; terecht maakt ieder gereformeerde schrijver aanspraak op dat vertrouwen; maar wanneer het zoóver komt, dat men onrijpe jonge menschen toelaat te schrijven in kranten artikelen, die naar het oordeel van ieder, die „eenigszins ter zake kundig is“, onrijp en ongaar zijn, over dingen, die ver boven hun bevassing gaan, en vooral dingen, omtrent welke ze allerminst het eigen beginsel hebben zijn lichten, dan wordt het heel bedenkelijk. Vooral geldt dit, wanneer dan ook nog dat geschrijf zich aandient als een wijzen van nieuwe banen.

Blijkbaar is men in sommige kringen zoo door-drongen van zijn eigen gewicht, dat men niet wachten kan tot de eigen tijd daar is, omdat als vanzelf rijpe vruchten door het leven worden voortgebracht. Zoodat men de eigen onrijpe en wrange vruchten beter vindt, dan de gerijpte vrucht in een andere hof.

Maar indien dát het geval is, dan zou het uit pedagogisch oogpunt wel overweging verdienen

bewering ten eenenmale in strijd komt met de feiten. Ook de rede zelf weersprekt die „achterafte“ apologie. Op de door mij in genoemde bladen daarvoor aangevoerde gronden ga ik nu niet weer in. Alleen ben ik er zeker van, dat in de kringen der Chr. Geref. kerk deze nadrukkelijke verklaring van docent v. d. S. bevreemdende weken zal en allerminst in dank zal worden aangenomen.

En dat is voorwaar geen wonder.

Als men de moeite neemt, na te gaan, hoe het Christelijk-Gereformeerde volk is opgevoed, ook door dezen voorganger, dan staat men met de handen in het haar, wanneer men een soort van verzoening moet vinden tuschen de bewering van een chr.-geref. woordvoerder: ik heb het wel tegen de Kuyperiaansche richting... en de andere verklaring uit denzelfden mond: ik heb het niet tegen de Geref. kerken.

Ja, de verwondering kent geen perk meer, als men zich herinnert, dat dit nu dezelfde man is, die indertijd („Na 25 Jaren“, 163) zoo maar precies wist, hoe hij de loketten in de Geref. kerken van opschriften moest voorzien. Hoor:

„Spurgeon verhaalt ergens, dat hij eens een advertentie las, waarin jassen te koop werden aangeboden, die men van twee zijden kon dragen.“

De lezer — dit in 't voorbijgaan — die zich de zaak eens indenken wil, doe geen moeite. Hij leze verder:

„Welnu, de voormannen in de Geref. kerken hebben in 1905 (synode Utrecht, S.) aan de weefstoel gezeten, en wonderlijk — zie wat vaardige handen en een vliegende geest vermogen — zij hebben de stof gevonden en kundig verwerkt voor den jas, waarmede de Geref. en Neo-Geref. richting, de man van '34, maar ook die van '86, tevreden is.“

Men weet het nu: de Kuyperiaansche richting is de Neocalvinistische richting. De Neocalvinistische richting is de Neo-gereformeerde richting. De Neo-gereformeerde richting is die van den man van '86...

En lees nu verder dit boekje van den docent. Lees „De Wekker“, jaargang, dien ge maar wilt, nummer, dat ge maar wilt. Lees de Chr. Geref. pers. Lees de recensies van zekeren X (ook „De Wekker“ heeft anonymi inzake deze rede). Lees de jongste uittalingen van collega's: docenten, curatoren, lector der Th. Sch. van Apeldoorn, denk aan de morphine-dagen van ds. G. Wisse, en ge hoort van alle kanten verzekeren, dat in de Geref. kerken de Kuyperiaansche richting overheerscht. Dat de man van '34 niets meer te vertellen heeft. Dat de geest in de Geref. kerken die van dr. Kuyper is. Dat de opvoeding, de kerkelijke praktijk, de preek, kortom, alles, uit Kuyper opgebouwd wordt. En bedenkt dan nog eens, dat hier de docent, gevraagd om te zeggen, wat hij verstaat onder de neocalvinistische richting, verklaart: maar tegen de geref. kerken heb ik het niet, o neen... Dan moet ge wel vragen: is u soms, evenals de Gereformeerde menschen, tot een Janus geworden?

Een Janus?

Ja, een Janus.

Want voor de poorte Jani schijnen heden gereformeerde en christelijk-gereformeerde elkaar te vinden.

in den vervolg... kers aan so... medewerker... waarin ze... dan over ee... stel u voor... gever kon... vier jongste... Doch sch... Het wil r... moeten mee... tijd, om de... van leiders... voor de jeun... En wanne... in zich voe... ons volk is... dat er zijn... wacht, — o... vrienden, wa... ns reeds u... later herouw... laat de kos... niet, nog w... onzen tijd... heeft wel ro... zullen we d... den lief zij... Niet maar e... ook een ha... En dan a... Er zijn v... waarin echt... staat.

De ordene... voor rekenin... een beginne... Laten we... Laten we... Want and... dat we wat... dingen.

En bij de... Maar bij... heilige vo...

Dankbaar.

De verga... den week te... wijs besluit...

Men weet... het vraagst... neopskenze...

Gelukkig

Janus, zegt... prototype. Le...

„De oudt... godheid wa... Kerken gel... partijen hi... ben gevege...

U begrijpt... „reken“, wa... truchthaar is...

Maar als d... der gereform... geen turen n... Ik zie kans...

Uitspraken bij... Kuyperiaanse... overheerscht...

natuurlijk het... Kuyperiaanse... Geref. kerken...

In 1919 sch... roepen: „I... wedergeboorte... gelaten, en al...

„de kerk... praktijk een...

Maar in 19... wie hij bedoel... „de richting“...

stijf nadenken... ons onderwei... de Kuyperiaa... sionele richt...

wien IN de... hebben“.

Met andere... pen van de m... wassen neus...

Zelfs schijn... in 1919 liet... gereformeerde...

heden, 7 jaar... nog al gant...

Janus, Ja, ... En twee neuz...

En dan sta... ter“ X de res... die Geref. ker... heeft. En vo...

aanvullingsbr... hem gunstig... mannen prijs...

ds. Dalem, di... veroordeeld o...

roesnaent in... calvinistische...

Een opinie w... door den gers...

Begrijpt U... Ik niet.